

Pomhaj Boh!

Cijelo 19.
11. meje.

Letnik 11.
1901.

Serbiske njedželske logjenka.

Wudawaju ho kózdu žobotu w Ssmolerjez knihicíjchežetni w Budyschinje a žu tam doſtač ſa ſchtwórtſtenu pſchedplatu 40 np.

Rogate.

Lul. 11, 10.

Kózdy, kiž prošy, tón bjerje.

Napominanje dženžniſcheje njedžele rěka: Rogate, to je proſchče. S kraſnymi ſlubjenjemi wabi naš tón knjes k modlenju: „Proſchče a wam budže date, pytačeze a wyr budžecze namakac̄, klapajeze a wam budže wotewrjene.“ „Pſchetož,“ praji wón dale: „kózdy, kiž prošy, bjerje.“ Kózda proſtwa je potajkim branje. Wérnoſć tuteho ſłowa je hzano hižo kózdy mjes nami ſhonik w ſtwojim živjenju. Kák husto je tón knjes, hdyz žmy ho w nufy, khoroszczi a žaloszczi k njemu wolaſi, nam hižo dał pſches měru, pſche wſchitko, ſchtož proſhymy abo myſlimy. Kózdy wérni a prawy wučomnik Ježuſowý wé wot hodžinu, w fotrejj je modlo ho pſches měru bohače braſ: hdyz w nufy ſtwojje dusche proſy wo wumóženje a pomož, pyta hnadu a ſmilnoſci, klapa wo durje Bože, je jemu wotewrjene, je wón namakal a doſtal. W tajki hodžinach vósnajemy, ſo proſtwa k Bohu ujeje tajka proſtwa, pſchi fotrejj ſi wotewrjene ruku čakam na dar, ale ſo je wona ta ſama ruka, ſi fotrejj bjerjemy: kózdy, kiž proſy, bjerje. Hdyz proſhymy, četvamý ſi poſloſeze Božeho bohatſtwa wužlyſchenje.

Někotry drje nochze temu pſchihložowac̄, ale praji: Kák husto žym proſhyk a nježym niežo doſtal, žym dolho čakal a napožleď proſdny woteschol. Tajki hiſcheze praveje proſtwh ijeſnaje, modli ho kaž džeczo ſhveta, kiž

jenož w nufy k Bohu kchwata a wolaſo pſched nim ſtejo ſwojnu ruku wotewri. Schtož chze brac̄ wot Boha, nje-dyrb̄i ruku wotewrież ale duschu. Prawy modler pſchey bjerje, tež hdyz ruka proſdna wotanje a proſtwa po ſłowie wužlyſchana njebudže. Měniſch, ſo Boh ſ dobref wolu tebi njedawa, ſchtož proſhysch? Njevěch, ſo tež w ſavowjedzenju wužlyſchenje leži? Kák husto njewěmy, ſo wo to proſhymy, ſchtož je nam ſchłodne: my bjerjemy, hdyz Boh nam njedawa. Kák husto je dla roſezenja naſchego ſmutsowneho čłowjeka nufne, ſo Boh nam dala čakac̄: my bjerjemy, hdyz my čakamy. Kák husto dyrb̄i Boh dla ſbóžnoſeze naſcheje dusche runje to, ſchtož je naſcheje wutroby horze žadanje, pſchey wot naš ſdalene džerzeč: my bjerjemy, hdyz trädamy. W kózdej pravej proſtwe, kiž ho ežni we wérje a poſluſhnoſci, leži wužlyſchenje: Kózdy, kiž proſy, bjerje.

K tajkemu modlenju, kiž pſchey bjerje, pſchihložje kichecijian hafle po dolhim ſwuczenju a husto poſdže. Prawe modlenje je wuſuezenje, kiž chze ho naſwuknež. Njeſwuezeny modler čaka njeſčerpliwe na wužlyſchenje a bjerje jenož, hdyz doſtanje, ſchtož proſy. Pomalku pak poſnaje, ſo wérne požohnowanje modlenja w doſtawaniu proſhemych kublow uježi, a doſtanje wocži ſa potajne kubla, fotrejj duscha w modlenju bjerje. Wón njeſto pytnje wot kraſneje mozy, kiž w modlenju leži, wot pokoj, troſhta a wjeſelioſe, fotrejj jemu modlitwa ſa dželo a bědzenje živjenja pſchinjeſe, a wón bjerje. Duscha ho paſe na ſelenej luži a piye w modlitwie čerſtu wodu

a sabudże husto, sztož je ju f modlenju nawabito. Schtož pak je naukuły woczi wróćicž na niesachodne, duchowne kubla, budże szczepliw w żadanju a wołhalowanju senfiskich kublow: Kózdy, tiz prawje proſhy, bjerje szczepliwoſcz, bohudowérjenje, poniznoſez. Kunje czaš ſapowiedzenja naſchich czelnych žadanjow je bohaty czaš, w kotrymž duscha bjerje: my ſedźbijemy na Bože prieze, poſnajemy kniczomnoſez tak wjele naſchich próftow, roſczejmy w poſmaczu Bożeje wole, kchwaliu Boži ſuboſcz, tiz naš džiwnje wodži. Dżen wote dnja budzem ſudrithi w modlenju. Hdyž w czaſu myſy ho ſ Bohu wolaſy wo pomož a radu, wo wumóženje a požohnowanie, praji naſha duscha kaž Chrystuſ ſahrodze: uiz kaž ja chzu, ale kaž th chzeſch, a hdyž thelich nimo hicž njecha, ſpěvamy: ſchtož czini Boh, wſcho dobre je, a budzem poſyljeni w tajfich modlitwach kaž Chrystuſ wot jandžela. Kózdy, tiz proſhy, bjerje praweho modlečkeho duha, prawy modlečki roſom, prawe modlečke waschnje. Haj, na poſledk njepróſhy kſheſčijanski modleč wo nječo wſazh hačz wo njebeſke kubla, wo hnadu a ſmiļnoſcz, wo žiwenje a ſbóznoſcz, wo wumóženje i kniczomneho ſweta, i mozy hrécha a węčneje ſmijercze, a ſchtož proſhy, bjerje bjes pſcheczajā czerpaſo ſ Božeho bohatſta. Modlitwa bywa wodnych žiwenja, bjes fotrehož wſazh bycz njemóze, žorlo, ſ fotrehož czerpaſo ſwoju duschu naſyčzue. Skonečnje wſchitke ſwoje próftow wobſamknje do próftow wo Duchu Božeho, teho dawarja wſchitličych węčnych a njeſachodnych, dobrzych a dokonjaných darow, a hdyž wo njebo proſhy, bjerje jeho hižo, hdyž duscha ho ſ njemu poſbehuſe, ma jeho hižo. Šapowiedzenie, dwelowanje, njeveſtoſez njeſnaje taſki ſwicezeny modleč wſazh: wón je wuſlyſheny, hdyž proſhy, a hdyž proſhy, bjerje, pſchetož wón we ſo we wſhem pſches jene ſe ſwojim Bohom. Sbózny, tiz móže tak proſyč, ſo pſchey bjerje, fotrehož modlitwa je ſtaſne branje! Nak daloko ſm hiſhce ſot modlenja! Ale my chzemy naukuły, hačz my ſo tak modliez móžemy. Dženſnicha njeđela chze ſ temu naſ napominacie ſe ſwojim wołanjom: rogate, a Chrystuſ naſ ſ temu wabi ſe ſwojim ſlubjenjom: Kózdy, tiz proſhy, bjerje!

Bohatſto, tiz bórly hinje,
Kublo, fotrež ſo nam minje,
Ssweta lóſchty nježadam,
Kublo pak, tiz budże woftacz,
Hdyž tež ſmijercz nje budże doſtacz,
Tajke kublo wobradž mi,
Dha ſym sbózny na ſemi.

Hamjeń.

Buczowanje po Bozim piſmje

abo

tajke myſke nadendzech, Bože ſkłowo cſitajo.

Podaſa ſhwermu cſitar „Pomhaj Boh-a“.

1. Iſihi Moſſasjowe, 21. a 22. ſtar.

(Potraſowanje.)

A tak ſejiſchtaj wonaj ſlub, wot Abimelecha požadany a wot Abrahama pſchewolen w Bersabje. Dozpočwi, ſchtož bieſchtaj hebi pſchaloſ ſtamjichtaj Abimelech a Phichol, wychiſhi w Abimelechowym wójsku, a wróćiſchtaj ho ſakho do Filistiſkeho kraja, puczowajz ſ mjeſoſ ſłówneho města Gerara.

Abraham pak hadjeſche ſchtožy w Bersabje; ſwijajawſki ſo ſo ſlubom ſ trajnym wjeſchom, nadjeſche ſo, ſo móže tu dleſſki czaſ bydlieč. Schtožy, fotrež bie ſakha, biehu tamariſi,

nehdże tak wulfje jako duby. W ſhriftej a Egipcijskiej roſtu wonie husto a trjebaſ ſo ſa twor a ſa paſenie. A Abraham preduwaſche tam wo ſkneſowym mjenje, fotrež je węčym Boh; a wotčahym tu we wérje do živeho a węčneho Boha ſwojego hyuna Iſaaka.

A bie ſak ſ zuſbnikom w egipcijskim kraju doſki czaſ, domiž ſo poſdziſko ſaſo do Hebrona njeſteſhdyli.

22. ſtar.

Woprowanje Iſaakowe. Šslubjenje wo Chrystuſu.

I. Schtuczka 1-19. Wótza Abrahama, husto hižo wuſphytwancho a wuſonjanego, Boh ſ nowa hóřko ſpuryje po jeho ſlubce ſi po jeho wérje. Hiſhce na ſtare dny je Boh jemu po dothim ſzaſanju hyuna wobradžil, hyuna, na fotrehož ho wſchë ſlubjenja ſložowacu a fotrehož dla bieſche ſwojego starscheho hyuna Iſmaela ſe ſwojego doma wuſnal; tónle hyun bieſche byl ſamýkſi wſchego Abrahameho žiwenja a jeho wſchelakeho puczowanja po Kanauejſkiſ ſraju. Luboſez ſ tutemu hynej, narodženeho pſches duha, mjeſche ſo wučiſciez mot wſchego popjela, ſakliž pſchitroſzena czelna ſlubce ſwiedze. Abraham mjeſche ſo na to ſwucziez, ſo je Iſaak jenož Bože ſhwójſto, ſo je wón dar, fotrež je ſo jemu jenicyz ſa Boha a jeho kraleſtvo ſpožciſ; někto mjeſche ſo jenicyz, hačz móže hyuna, fotrež bieſche ſo jemu jenož je ſwobodneje hnady ſpožciſ, bjes morlotania a ſpicezowanja dařicieſej, fotrehož hiſhce biele lubowacu wróćicž.

Tole žadanie móžeſthe ſo poſla Abrahama na myſl ſtožowac: Telko drohotnych woporow hyum hižo Bohu poſwyciſil, ſo bieſhe jemu ſwój džak wopokaſal; tola, telko ſu wone wſchitke poſnjo tutemu hynej? Tak ho ſda, ſo je jeho wulka pſchitilinoſez a pſchitivnoſez ſ tutemu hynej často hacziła, hdyž je chzyl Bohu ſlužicž. Tola biele hiſhce, dyžli jeho ſluboſcz, je Boh jeho wérw wuſphytonal. Boh bieſche jeho, ſo by ſwoje kraleſtvo w ſablidženym ſwecze ſaſo poſtaſil, i wózneho kraja wuſwiedli do Kanauejſkeho kraja a bieſche jemu wulka ſlubjenje dał: ſo maja ſo ſ jeho ſymjenjow wſchitke narody na ſemi požohnowacz; po czaſu bieſche jemu ſjewil, ſo ſo to ſtanje pſches hyuna ſ jeho czaſu, potom, ſo ſo to runje ſtanje ſ tutym „džechom ſmeczow“; a někole, hdyž je tuton hyun runje wotroſti, ma jeho Bohu woprowac ſa ſapalny wopor. Tu ſo ſdaſche, ſo hebi Boh tu ſam pſcheczivi, ſo ſamcuje wſch, ſchtož je hacž dotal poſtaſil. Na czo by močla Abrahameva wéra twaricž, na czo bieſche ſo wſchë jeho žiwenje ſložowało, ſhiba na ſlubjenje Bože? A někole ſo ſdaſche, ſo tute ſlubjenje ſhabla. Tola jeho wéra bie ſo tak poſylnila, ſo jeho tajke ſdače ſjemyſleſche. Wón njeje ani wokomila dwelowan, ſo Boh tež to wuwiedze, ſchtož ſo ſda njemózne bycz; ſo móže Boh jeho hyuna ſ morwych ſlubdžicž. Tola njeptaj, ſo je jeho tak tež móhlo lohko podacž. Tajkele podacž, tež pſchi wſchej nadži, ſo Boh hyuna ſlubdži, žadaſche hebi, ſo Abraham wſcheli wuſzomneho wſda; ſ woſzomaj wižeſche jenicyz džeczowu ſmijercz, a jenicyz ſte ſte dowerjenje do Božeho ſkłowa móžeſche jeho w tutym boju ſtrutac ſ poſtaſieſ.

Tola ſak móžeſche Boh Abrahamej kaſacž, ſo ma ſwoje džecz ſoprowacž?! Woz Abrahama žada Boh ſkut, fotrež wón poſdziſko w ſalonju ſakſije jako „hróſnoſez mjeſ ſwananejſtmi, fotrejež dla je jich ſrjes i jich kraja wuſnal.“ Na tajke praſcenje mam ſotwolwicž, ſo Boh tež tu nječaſche, ſo by czałowjeſ byl woprowany, ale ſo wón ſwoju woli pſches roſwiſe tuteho poſdawka ſam wuſzomni. W ſaſtarſtu, hdyž njebeſche poſnacze hiſhce wuſvite, wučeſche Boh woſebie ſ podawatkami. Žada-li hebi tež pſchi ſpertyowanju Boh nojprjedy hyuna ſa wopor, dha hebi tola wot wſchego ſpočata ſenož pſcheje, ſo by Abrahamova czelna ſluboſcz ſ hynej wotemrjela, ſo by dopokaſal, ſo wón Boha biele lubuje dyžli Iſaala, a ſo ma njeħablazu dowérjenje do ſlubjenja, hdyž tež Boh po ſdaſcu pſcheczivo temu ſtukuje.

Tajke ſluboſcz ſ Bohu, dale ſahazu hačz wſch, na ſemi, a tajke njeponalni wén ſjeſte ſe ſložowacu ſakſije ſe ſlavomani ſak preduvaſche ſak je ſo to ſ tutym wodženjom ſtaſlo. Czałowjeſka ſa wopor podacž, ſajpjerwa ſo po wſhem starym ſalonju, hróſnoſez tajkego woprowanja je ta, ſo je czałowjeſ, hdyž jeho bjes jeho wole woprowja, jenicyz węz, ſwanjo, kredeč ſa druheho; tak dha bie ſajke wopor ſenož pohanim mózni, fotrež podobisnu Božu w czałowjeſku pſchipónawacu, a tak czałowjeſka ſa ſtubrnu węz ponizowanacu. Zyle hinal pak mjeſche ſo węz, hdyž ſo w jenotliwych padach tež mjeſ pohanim czałowjeſ ſe ſzvojere wole ſa wopor ſa drugich

poda a sa nich vumije; s tym snamjenjesci ho wjskihi vójski rjad, pschedezeuze Ebóžniklovo vopora. Ebóžnik nije jenož po ſdaci, ale woprawdzie wschitkich hrechi nježl, a je hwoju molu podal a wschec hufiuecził. A tak je tež Abrahamowu ſkuſt, hdzj je ho wón wchego wsdal a hwojego jenčkeho hyna podal. Bohu ja čeſcz i s poſluſhnoſciu napſchečežo Bohu inamjo a wobras wulcho ſtincto Božego luboſče, ktorž ham hwojego jenčkeho hyna nije pſchepusčežl, ale je jeho sa naž wchitkich podal. A haj! tolle ma naž naſcha ſtaſina wuciež. Teli luboſče i Bohu pſich hreſhymu człowniemu telfo ſamohla, egim biele ſmému wot Božego luboſče i nam runje telfo wočakowac! Tak běſche ſama mětneſeč, hdzj ſu poſdičiho zwjatniu Boži natwarili, a hdzj ſu hyna Božego hſchizowali, mětne ſa najwohebniſchi podawf s Abrahamoweho živjenja, pſchednamjo ſa wchē wopora, poſdičiho podate, haj, ſameho wopora ſbóžnikloweho.

(Poſtracjowanje.)

Ruſa wulta — pomož bliſka!

Poſtracjowanje.

Rybak ſo njebe už mjenje poſtrčil hajz Koſor. Taſo ujmoč ſwojinaj wočomaj wěricz hladache na piſmo, kotrež mjelečeske po wičém ſdaci Handrijuwini a jebanſtvo dopofaſež. Dolsko wosta wchō czech, a jenčzby by ſaſhyschal, kaſ czechto a ujemereňe Koſor hſchowasche. Štönežne ſareča i njewestym, tſchepjetazym hloſom:

"Njebyſtej mje mojej woči pſchehwědečile, njebych mohl nhyd a nañidu wěricz, ſo mohl Handrij tafke jebanſtvo ſtuſiež. Tola nětko ujmočeske wjazy dwelowlac̄, ſo je wón wchō to nažnili. Spojnaceze nětko, ſo ho podpižmo na ſmužku temu runa, kotrež ſuňi ſebi hizo dženža dopofduja wohladawaloj. Handrij je had, kotrehož hyn pſti ſwojich nadrah žiwiloj."

Rybak wchō roſpominawſchi wjeſhe ſi hlowu. "Né, Koſoro," rjeſny ſtönežne, "njemožu taſte hjeſe wchego waſchim hlowam pſchylowac̄. Pohladajeze jenož Handrije do wočow, tafki nijeſe jebak. Dopomuceže ho jenož, tafke ma wotkryte ujeſwočo, kafej ma ſpravnej woči, kaſ ujmelečeske ničo potajic̄, hdzj ſatiupichmoj. Tak wam čłowjeſ ſneſlida. S tafkej njewinowaſežu njemož ſo pſchelépanym čłowjeſ ſdraſečež. Sawolacjese jeho ſem, Koſoro. Chzemoj, jeho na tutym měseč ſyndom pſchehlſhawac̄."

Koſor poſbla hlužobniſta ſi Handrijej, ſo by ſem pſchylach. Mjes tym běhaſte po piſarni a ſabborboia muhe njeſrošumliwe ſlowa. Handrij ſatiupi hjeſe wchego njeméra do piſárnje.

"By ſe ſe poručili, knies Rybak," rjeſny.

"Uſchci Handrijo," ſareča Rybakez knies, "pſcheju ſebi nětore roſjoſniſenja woſebiteje naležnoſeče dla. Pohladajeze na tute papjeru! Njeſda ſo wam na nimi nětoto dživone?"

Rybak poda Handrijej nojebane papjeru, tamne w bližje namakane ſamjelečawſchi. Handrij ujmelečeske ſo ani poſtrčiž. Kruze hlaſadeče na papjeru Rybak a Koſor pak hlaſadchtaj čim kručiſcho na Handrija. Handrij ſo ujmelečenji, wosta wchou ſneſlida kaſ ſtajnje. Wjeſwočo ſo ujjeſczelwjeni, ruži njeſchepjetasche, huba ſo ujehibny. Wchou ſmeřnu ſo ſtönežne papjeru Rybakez kniesej: "Njebych wjedžał, ſto by tu ſpodičiho bylo, khiba ſo je waſche podpižmo wo malickeſce mjeleče a wužſe piſane džiſli hewak."

"Wylach ſebi hizo!" ſawola Rybak wchón ſwjehelemy. "Handrij je bjes winy. W nim njetci jebak, Koſoro," wobrogiwſchi ſo ſi temu, "měnu, ſo naſcheniu młodemu pſchečezej wchō ſdželimoj."

Koſor pſchylkowala ſi wjeſholym ujeſwočom. S wjeſhočežu, ſo je Handrij bjes winy, běſche taſ hnutu, ſo njemočeske ani ſlowečka prajic̄.

"Hlajče, lubſchi Handrijo," ſareča Rybakez knies, "papjeru, kotrež hyn wam polaſal, ſu naſebane. Moje mjeni je tam zuſu napíſal, ſo by mie ſjeval. Moj pſchyladachmoj wchō blida, ſo bychmoj jebaka wuſhledźiloj, nhydze njeſhmoj ničo namakaloj, khiba we waſchim bližje tele papjeru, na kotrehož je moje mjeni podpižane."

Handrij ſo naſtroči.

"W mojim bližje — tele papjeru? Pi a haſba, ſeſto je mi taſ nacžini!"

Handrij ſapocža plakac̄.

"Ja hým bjes winy, knies Rybak," ſareča po kchwili wo nejchto měrniſchi. Kaž to njewomajane hwedomeſe dowoſi, tak hlaſadeče Handrij ſwojemu ſtucej do wočow: "hým bjes winy; Boh, wóz njeſbjeſti, ſnaje, ſo taſti hroſi hreč ſtucej njeſhmu."

"Njeje trjeba, ſo ho ſakutujecze, lubſchi Handrijo," ſareča Rybak wchón pſchehwědečili. "Věch pſchehwědečenym, ſo ſe ſe bjes winy, předj hajz ſe pſchylach. A nětkole hým ſo je hwojim pſchehwědečenjom wobkueſti. Tola praſeze, ujmočeske mi na prawy hled doponhac̄? Njeſukacze wý na níſkoho, kotryž by ſamohla, tute papjeru, kotrež njeſhmu waz do winy ſtucej, do waſchego blida poloſic̄? Nětoto ſi waſchih towarſchow je to bjes dwela ſtucej, dokeſ ſi neje na wérku podobne, ſo je zuſu taſti hroſiſeſ ſtucej."

Handrij ujmelečeske, dopomni ſo na Ryneža a ſukaſche na njeho. Hac̄ by praſit, ſeſto je ſo ujedawno mjes ním a Rynežom podalo? By ſečat abo by mjelečak? Myſl, ſo je Rynež traſh tola hſchaze njewinowath, pak jeho ſtönežne roſhudzi, a duž wotmowlvi, kaſ ſo jemu uajhmanſchi ſdaciſe: "Njevein, ſeſto je moje blido taſ wonječeſcél."

"Derje", wotmowlvi Rybak, dha dyrbimy dale poſtupowac̄, ſo bychmy wiñika wuſhledźili. Džieze wý ſažo na hwoju ſtu, lubſchi Handrijo."

Handrij rjeſny jinaj božemje a wotenebje. Rybak pak ſo ſi Koſorej wobrogiwſchi rjeſny: "Pſchečeſelo, praſeze mi nětto, kotreho ſi naſchich piſharjow macze ſa wiñka? Kotry by mohl to ſtucej?"

Koſor ani wotomika ujeropominasche, ale ſukaſche hnydom na Ryneža.

"Na teho ſebi ſi prenja a naſbôle myſlu", rjeſny Koſor. "Wón je ſtara a pſchelépana hſchala, žeju a nhyd ujepohlada či ſpravnje do wočow, ſtajnje a wchědnje roſbrowja, wo tym hýo hizo woiſjeſ hſchala. Se wchego teho je mi wěſje, ſo je wón tafke jebanſtvo ſtuſiež." Tón je to byl a nětoto dnuhi."

"Derje, poſeželče ſo pøjlnika po njeho, nječ ſem pſchylidze."

Koſor poſtlawſchi po ſtola ſo Ryneža wroči ſo ſi hwojemu ſtineſej, ſo by ſo ſi ſum ſrečak, pak mělo ſo dale poſtupowac̄.

(Poſtracjowanje.)

Wſhelaſe ſi bliſka a ſi daloka.

— Knies primarius Koſor w Lubiju je ſe hwojim namjetom, ſi kotrež ſo hizo lěta doſho ſoñehuſe, a wo kotrež je hizo wjele piſal, na ſyndu ſo wobročil, ſo by ſo naſche ſytkwintſe ſarjadowanje we Lujzy pſheměniſlo, ſo njeby ſytkwintſa wuſhnoſeſ wjazh w enž wokrejneho heitmanſtwa wostała, ale ſo bychmy ſo ſuperintendentum, kaſ w druhzej ſakſke ſaloſile. Knies primarius Koſor ſebi myſli, ſo by tafke pſheměniſe ſi ſpèchowanju ſytkwintneho ſi ſtajnja hlužila. Hoj, wón ſamu wuprajſi, ſo je ſytkwintſe ſi ſtajnje w naſchich herbiſtich woshadach jenož ſi ſonkorona wěz. Nětoto pak ſmeje knies Koſor je hwojim namjetom, kaſ je pſchewidzeſ ſo ſo na ſyndu. Pſchetož redaltor je po vjeſte ſi Drždžan doſlał, ſo ſu ſo w jeden ſtoltu ſyndaluth, hdzj ſo wo namjetach předy wuradžuje, pſchečeſiwo Koſorowemu namjetej wuprajili, a ſo je ſo tole wotpoſuſanje woſebje tež ſtaſlo wot ſaſtjerjow ſi herbiſtich krajow, hdzj maja ſuperintendentury, a ſo je ſo pſchi tym wot tychle hlužobniſta wuſhēhōvala ſi ſtajnje ſytkwintſa myſl a woproniwoſc Lujzjanow, kotrež ſtej ſtajnje ſytkdženje, ſo my Lujzjenjo ſi nětčiſhím ſytkwintſi ſarjadowanju njeſpoſovni njeſhmy. Tež w druhim wotdželenju je tónle namjet to ſame wotpoſaſe ſonkal. Duž je měſt ſuſlaj, ſo zuſu ſonjet w ſtajným wuradženju ſpâdne a ſo ſaſižne. My ſamy ſi naſchimi dobeymi ſytkwintſi ſarjadowanju w naſchej Lujzy ipoloſom a ſebi ani ujeſadamy po ſamym pſchymenjenju.

Lubijſka reaſla ſwjeheſe hwoj 25lětny jubilej. Wot ſtarych ſchulerjow dari ſo ſcholo, ſotruž knies archidiakonus Guda ſe ſuſeđenſtej rječu poſkyjeſi.

— W pruskim miniftersvju je ſo wulſe pſheměniſe ſtaſlo, dokes we wubjerku ſapobſlanzy minifirojo njemočachu ſanalowe ſienozjenje wjeſtich reſlow pſchečeſiheſe. Wotſchol je finanzy minifter ſi Miquel — ſi temu rataſtrowy minifter ſi Hammerfein. Prěnjiči běſche wulſe finanzy duch. Matarjo pak woſebje wotſchol rataſtroweho miniftra wobžarnja, dokeſ běſche čoply pſchečeſe rataſtva a ſa powysheſenje žitoveho zla. Ma jeho mětne ſtupi

statny sekretar Podbielski, wodzicél kieżoristwoweho pôsta. Hacj budze won tež taiki czopky pscheczel ratařstwa, njeje snate. To pak je runje někto čim wažnične, hdyž ho nowe złote mucezinja ſ uukrajom stanu. Duż je wulzy jara pscheczel, ſo njebychu ſo nadzíje ratarjow ſaho ſniczile.

Powolanje, prawyhcenjenje a ſwyczenje.

(Potrażowanje.)

Suwyczenje potajkim njeje jenož roſezenje, kotrež wot nutſka won dže, ale tež natwarjenje, kotrež wot wonka nutſ dže. Echo- dla ſo tež město „noweho člowjeka“ Chrystus ſham mjenuje, kotrehož mamy ſo wobleg. Ma jenej ſtronje ſu wuſprawnjeni, ſ nowa narobženi, kſeženſi Chrystuſa na kózdy pad ſo wobleli (Gal. 3, 27.), t. r. woni hu jeho do kſriedziny ſwojego duchowneho živjenja a bęža pschijeli; ale někto dyrbti tutbū ſwiatym twaſ (Mat. 13, 33.) wot kſriedziny ſhem zyloho člowjeka pscheczel, teho- dla ſteji pôdla podawijny, ſu ſu ſhryſta wobleli, napomina- nje: „Wobleczeſe ſo kſiega Jeſomi Chrysta“ (Rom. 13, 14.). To ſaho někdo njeſcila: twořeſe woschunje Jeſiowhe ham ſe bęži, ale: pschijimujez Chrystuſa ſ prawizn Bożej powyſchłeneho psches ſtlow a ſakrament pscheczo powyſchłowniſho a dospołniſho do bęži, wuſpelnęſe, napowajez ſwoje bęži ſ jeho bęžom a psched- ſtejeſe jeho potom tež w ſwojim zylym myſljenju, ręčenju a čimjeniu pscheczo čjiecziſcho a dospołniſho, domiž na waž jenož Chrystuſa njevidža, runje kaž je člowjek do draſty, kotruž je ſo wobleli, ſowalem ſo wot njeje pschijekty.

S tym je ſhamo ſo date, ſo ſwyczenje, runje kaž wu- ſprawnjenje a nowy narod ſo wudokonja psches weru. Runje, dofelež pſci h̄vječenju njeje wo to čimiež, ſo kſeženſian to dobre ſe bęži wuſpachaduje, ale ſo ſo Chrystuſia woblecze, do bęži pschijimuje, pschedzela a potom haleſe jeho w ſwojim živjenju pschedſtaja a jemu ſ njeho ſo bleszczecz dawa; dofelež je potajkim ſwyczenje na pschijimanje a doſtawanie Chrystuſoweho živjenja ſaložene: tehoſla ma wono ſwoj podlož tež we wérje. Wéra je ruka, ſi kotrejz Chrystuſa ſapſchijam a hebi pschijowiam. Ale wělo hinak ſo wéra w wuſprawnjeniu ſadžeržuje a hinak w h̄vje- czenju. We wuſprawnjeniu kaž w nowym narodze wéra jenož ſublo wot Božej kradnejne ruki poſicžene ſapſchima a pschijima, w ſwyczenju pak wéra to, ſchtōž džer wote dnia doſtawa, ſama ſtutkujo pschetworja do živjenja a ſadžerženja, do ſtutkov a pocžinkow a bywa tamna „mózna a džékawa“ něž, kaž Luther ju mjenuje, kotraž hinak njemöže, khiba ſo tež w ſtutkach plódniwa wopokaſac̄.

Wuſprawnjenje a nowy narod ſo w tutym naſtupanju ſ h̄vječenju ſadžeržuyeteſi kaž ſmoranje ſ ſadžerženju. Kaž w ſtu- rjeniu Bož ſamliuti ſtutkuje, ſtórba pak jenož Boże ſtutkovanie na hebi ſhoni, ſak tež pschi wuſprawnjenju a nowym narodze Bož ſamliuti ſtutkuje a wéra jenož Boże ſtutkovanie doſtawa a pschijima. Kaž pak w ſadžerženju ſtórba ſobu ſtutkuje, moži wot Boža jeſ date uakložujo, ſak tež w ſh̄vječenju ſobu ſtutkovanie ſ nowa narodzene woſhoby ſo w tym naſtupanju wudokonja, ſo wona, ſchtōž je psches Božu hradu jesi darcene, ſmutskovanie pschedzela a po ſhworej wózbezitoseſi w ſh̄vjenju a ſadžerženju psched- ſtaja. W tutym naſtupanju móže ſo prajicž: kaž mało dobre ſtutki do artiſla wo wuſprawnjenju ſkłuscheja, ſak wěſeſe do artiſla wo ſh̄vječenju ſkłuscheja; kaž mało ſu ſ psichijinu ſo wuſprawnje- nje hrēchiniſa psched Bohom, ſak wěſeſe ſu plód teho ſameho. Wuras „obre ſtutki“ pak lohzi a husto wopak ſtutkovania. Myſbla pſci tym na wſče mózne woſhebité, wurjadne džela, na lute jenotliwe ſtutki, kaž jaložomu dawac̄, ſo modlię, na woſhebité wopokaſno ſaprecža hebi ſameho a ſwreta; haj, wumyſbla hebi ſamowolne po ſhwom ſdaczu wěſte ſwotkowne węz, psches kotrež chžedza woſhebité wýžki ſkłodzeli ſhwiatosze dozpicz, pak, kaž ſo w katolickiej źglówſi ſtawa, mniſkie a kóſtliczke ſluby, pucžowaniye na wěſte ſwiatej měſtnej, poſezenje, wuſpewaniye wěſtej ležby modliſtow a teho runja, pak, kaž je na ſtronje evangeliſch tu a tam waschunje, ſo ſo tych abo tamnych wjeſzelow, tobak turjenja, wuživanja ſylnych pičzow, ſekarjſte ſomož w ktoroſzach ſadžeržuju.

Pschedzivo toſtim po člowiſtym ſdaczu wumyſlenym pucžam je hiž Paweł wojował a jich wopacžnoſeſ dopofakaſ (kol. 2, 16—23.). Ale tež nježiwo na to njeſimenn ſabycz: pſci kſeženſianſkim ſh̄vječenju njeje čimiež wo ſopigu jenotliwych dobrojch ſtutkov a ſtutkow, ale wo to, ſo zylo bęže, zylo ſadžerženje člowjeka

wot Chrystuſoweho ducha ſo pschedmožiye a pscheturja, zyla woſhoba ſe ſhwom ſo Božu datym woſhuijom, ſwojimi woſhebitými darami a mozami psches tuteho ducha ſo wobnomju, psched- ſenja a ſwyczeſuje. S teho potom prawe ſadžerženje w jenotliwych padach a praſcheniach ſh̄vjenja, prawe ſo ſadžerženje a prawe čimjenje, kózde na ſhwom měſce, zylo ſhamo ſo ſo ſeſeſuje. Ale runje teho dla by tež lepje a ſwymliwiſho bylo, hdyž bychym měto wuraſa „dobre ſtutki“, kotrež pscheczo wěſte roſſchçepjenje w ſebi wobsamkuje, prajili: „kſeženſianske ſadžerženje“ obo „kſeženſianske ſh̄vjenje“.

S tym ſo tež najjednorichho na praſchenje wotmoſuva, hacj nimaju „dobre ſtutki“, na kotrež wiſhat ſo wuſprawnjenje na ſane waschunje ſo nježiwa, tola ſa pschichodnu ſbóžnoſeſ někajkeje wo- ſhebité, woſhebje dofelež myſbla, ſo budze Bož dacz ſóždemu „po jeho ſtutach“, a ſo kózdy pſched ſudnym ſtoku ſhryſtuſowym doſtanje „ſa tym jako je čimiež“ w ſhwatym piſmje ſo pscheczo ſaſo wu- ſběhuje. Pschede wſchem ma ſo tu twierdze ſdžeržecz ſo wo někajkej „ſaſlužbje“ tak injenowanych dobrzych ſtutkov, njech ſo tu myſbla na ſaſlužbu prawa dla abo jenož ſdobjeſeſe dla, ſo wěſeſe ſjembže, a to teho dla niž, dofelež je ſ ſylo mjes malym ſtutko- waniem člowjefia a wýžokim nježiſtim ſubkom ſbóžnoſeſe tak wulki roſdžel, ſo by ſak riez wrbtoſeſe byla, chzylisli tamne ſtutko- wanje jako někajſu pschedziniu a ſamýk ſo wuſdželenje tuteho ſubka wobhlaſdowac̄; dale pak tež teho dla niž, dofelež tež naj- lěpšich ſtutkam, kotrež ſ noweho člowjeka, ſi čerjenja ſwiateho Ducha wulhadzeja, na pucžu wot jich naſtača hacj ſi jich wu- vjedzenju tak wjeſle hrēchow a nježiſtoſejow ſo pschijepuje a pschedzivuje, ſo wuraſ Božu ſpodobneho wopora ſhubja. Naž teho dla člowjek psches ſtutki psched Bohom nježiwa wuſprawnjeny, tak wuſprawnjeny psches ſtutki nježiſe ſbóžym. A hdyž tež po naſtym hořenim wuſviedzenju na jenotliwe ſtutki nježiſbue- jemy, ale na zyloſz ſadžerženja a ſkſeženſianskeho ſh̄vjenja: tutto njeje ſenje a nježiwa tak čjiste a doſpolne, ſo móhlo право na ſbóžnoſeſ ſaložowac̄, ale je a woſtanie wěz wſchēdneho roſkoſa a volnui, ſotrejz hžem ſtej, kaž bu horječ ſopofaſane, runje kruch ſh̄vječenja. S hnady prawy a ſ hnady ſbóžym!

(Sloneženie pschedzihody.)

Nježecje ſo ſhami, moji naſlubſchi, ale dajeſe město hněwej Božemu.

Rom. 12, 19.

W polodniſszej Afrizi běſtaj dwaj pôhanskaj ſaffraſi we wulki njeſcheczelſtvo mjes ſhobi ſhivaj. Wonaj na ſkózde mózne woſhijnje jedny druhemu ſeſchfodziec ptačtaj, njech by to ſ moži abo ſ leži bylo. Raſ jedyn ſ ujeju džontu ſhwojeho njeſcheczela, malu holežku, hdyž w holi jahody ſchêzipaſche, ſetla. Won ju nadpadže, ieſ wobej ruzi ſotruba a ju wježeh ſ pomjesczu ſi jeñemu namej domoj pohla: „Někto ſhim ja wježem!“ — Zene ſeo po druhim ſo po tutym žadlonym ſieſtutku miny. Holza ſe wotroſla a ſe ſhwojim nanom do druhéje krajin ſacžahnyla; tež běſche wéra do Jeſomi Chrysta pschijewala. Duž jedyn džen proſcheſt je ſchēdžiwyml wložam wo jeje durje ſlepaſche a wo ztrobu proſcheſche. Wonaj jeho h̄ydom jaſo tamneho nje- ſcheczela ſhwojeho nana ſhóhna, kotrež je ju do tajſeho čejekho njeſboža pschedzeli. Na to wona do jſtvy nutſ džesche a wotročkzej pschedzela, ſo dyrbti mlola ſu a kſleba won donjeſeſ, ſak wjeſle hacj móže wobhi proſcheſt ſjeſcz. Hdyž běſche proſcheſt ſhobi h̄ydom ſpoſoſil a połny džaka na ſhwou dobrozelsku pohlaſa, wona rubiſhko dele puſciez, ſi kotrymž běſche potajila, ſo mu ruzi wot- rubanej, a ſo jemu w ſhwom njeſbožu poſaſe ſe ſklowami: „Taſ, někto ſhim ja wježena.“ — Taſ ſo kſeženſianſko wječa, kotrež ſa ſhwojim ſbóžnikom du. Pschedzelo pížane ſtej: Wježenje je moje, ſa chzu ſaplačzie, tón ſunes praji. M. H.

Dalische dobrowolne daru ſa wbohe armeniſle ſyroti:

S Nožacžanskeje woſhadi pſches ſuſia ſatarja Wičžaſa:	
z. N.	3 hr.
z. N.	3 =
z. N.	2 =

Gromadže: 8 hr.

W mjenje wbohich ſyrotow praji wutrobeny džak
Gólež, redaktor.